Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

26 485 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Nr. 462 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 juni 2026

Mede namens de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking bied ik u bijgaand het jaaroverzicht 2025 van Atradius Dutch State Business (hierna: ADSB) aan, de uitvoerder van de exportkredietverzekering (ekv).

In deze brief licht ik de belangrijkste ontwikkelingen uit het jaaroverzicht toe en geef ik daarnaast een vooruitblik op het lopende jaar. Alvorens ik hierop inga, geef ik in box 1 eerst een korte uitleg over wat een ekv is. Vervolgens wordt ingegaan op de financiële resultaten over 2025, de strategische pilots en de inzet op defensie. Daarna worden de internationale ontwikkelingen en de nieuwe voorwaarden van de investeringsverzekering besproken. Ook ga ik in deze brief in op de actualisatie van het Groene Label, rapporteer ik over de uitzonderingen van het fossiele uitsluitingsbeleid, informeer ik uw Kamer over de aanbesteding en kom ik terug op een aangenomen motie van het lid Ceder. Als bijlage bij deze brief bied ik u ten slotte het ingevulde toetsingskader risicoregelingen voor de ekv aan.

Kader 1: Uitleg ekv

De exportkredietverzekering (ekv) verzekert betalingsrisico's die zijn verbonden aan Nederlandse export en investeringen in het buitenland, om daarmee Nederlandse exporttransacties mogelijk te maken die de private markt niet kan of wil dekken. Het gaat bijvoorbeeld om omvangrijke transacties met een lange looptijd in landen met hogere risico's.

Een concreet voorbeeld van een transactie is de bouw van een brug in Ghana. In dit voorbeeld kan de Nederlandse exporteur bijvoorbeeld een exporteurspolis afsluiten waarmee het risico dat de afnemer in Ghana niet betaalt grotendeels wordt afgedekt. Ook kan de exporteur de afnemer een financieringspolis aanbieden. Dit product dekt het risico voor banken af die financiering verstrekken

kst-26485-462
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

aan de koper in Ghana. Daarnaast kan de Nederlandse exporteur een werkkapitaaldekking of een contragarantie afsluiten, zodat liquiditeit wordt vrijgespeeld om bijvoorbeeld materiaal in te kopen en onderaannemers te betalen in de bouwfase.

Atradius Dutch State Business (ADSB) voert de ekv uit namens de Nederlandse staat. Bedrijven betalen een premie voor deze verzekering die ten minste kostendekkend is. De ekv is dus geen subsidie-instrument. Over de premie en andere kaders van de ekv worden afspraken gemaakt binnen de OESO en de EU, om daarmee het gelijke internationale speelveld te bewaken.

Een doeltreffende ekv-faciliteit opereert aanvullend aan de markt. De additionaliteit aan de markt wordt onder meer gewaarborgd door de «afbakening verzekeringsactiviteiten staat». De afbakening stelt vast welke risico's door de markt verzekerd worden en daarmee ook waar de Staat zich dus niet mee bezighoudt.[1] Naar aanleiding van een aanbeveling in de beleidsdoorlichting ekv 2016 t/m 2021 is afgelopen periode gesproken met betrokkenen vanuit de banken, verzekeraars en exporteurs om de kennis over de private verzekeringsmarkt te verdiepen. Hieruit blijkt dat de markt het gros van de ekv-producten niet aanbiedt. Financieringspolissen met een doorlooptijd langer dan tien jaar biedt de markt niet aan en bij korter lopende financieringspolissen verschillen de verzekeringsvoorwaarden dusdanig van de ekv dat deze lastig met elkaar te vergelijken zijn.

Financieel resultaat 2025

In 2025 werd in totaal voor 4,0 miljard euro aan nieuwe verplichtingen aangegaan, bestaande uit nieuwe polissen en dekkingstoezeggingen.[2] Dit is hoger dan in 2024 toen de nieuwe verplichtingen 3,5 miljard euro en in 2023 3,7 miljard euro bedroegen.[3] De ekv is een vraaggestuurd instrument, waardoor de benutting van de ekv schommelingen kent. Uit eerdere analyse blijkt dat het incidentele karakter van de vraag naar de ekv hierbij een grote rol speelt.[4] Als er in een jaar een zeer omvangrijke transactie wordt verzekerd, dan heeft dat veel effect op de omvang van de aangegane verplichtingen in dat jaar en de jaren daarop. Ook conjuncturele factoren spelen een rol bij de schommelingen tussen jaren.

De financiële stromen van de ekv bestaan uit premie-inkomsten, schade-uitgaven, recuperatie-inkomsten van eerder uitgekeerde schade-uitgaven en de uitvoeringskosten voor ADSB. In 2025 is er 27,2 miljoen euro aan premie en 39,3 miljoen euro aan recuperaties ontvangen. Er is 108,3 miljoen euro aan schade uitgekeerd, onder andere op polissen met betrekking tot Sri Lanka (omvang 55 miljoen euro). Deze schade is deels niet-definitief en kan dus nog worden gerecupereerd. De uitvoeringskosten bedroegen 22,1 miljoen euro. Dit is de totale kostenvergoeding die in 2025 aan ADSB is uitgekeerd. In 2026 volgt er nog een naheffing op basis van de definitieve cijfers.

De ekv heeft een begrotingsreserve. Deze fungeert om budgettaire schommelingen in de inkomsten en uitgaven op te vangen. De reserve wordt aangevuld met ontvangen premies en recuperaties. Onttrekkingen

---

[1] Afbakening van de verzekeringsactiviteiten NL

[2] Een dekkingstoezegging is de voorloper van een polis.

[3] ADSB rapporteert in haar jaaroverzicht op factuurbasis en verschilt van de verantwoordingswijze van de Staat, die op kasbasis is. De cijfers op kasbasis van artikel 5 zijn te vinden op Rijksfinancien.nl.

[4] Kamerstukken II 2023/24, 26 485, nr. 438.

uit de reserve betreffen definitieve schades en uitvoeringskosten van ADSB. Bij definitieve schade wordt het innen van de vordering of het restant als niet meer mogelijk geacht. De begrotingsreserve bedroeg ultimo 2025 830,7 miljoen euro. Dat is een groei ten opzichte van ultimo 2024, toen de reserve 724,9 miljoen euro bedroeg.

In 2025 is het totaal aantal transacties dat kwalificeert als groene of mkb transactie ongeveer gelijk aan het voorgaande jaar. In totaal heeft ADSB 181 nieuwe transacties[5] ondersteund, waarvan 49 classificeren als groen- en 66 als mkb-gerelateerd. De afgegeven polissen worden op de website van uitvoerder ADSB binnen drie weken na afgifte gepubliceerd.[6]

In aanvulling op de reguliere ekv, voert ADSB ook enkele regelingen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken uit. Het Dutch Trade and Investment Fund (DTIF) spoor 2 biedt mogelijkheden aan Nederlandse mkb-ondernemers om zaken te doen in het buitenland wanneer banken geen financiering op een leverancierskrediet kunnen verstrekken. In 2025 is onder DTIF2 één polis afgegeven van EUR 700.000. Dit is een daling ten opzichte van 2024, toen er twee polissen met een totale verzekeringswaarde van EUR 1,7 miljoen werden verstrekt. Daarnaast voert ADSB Dutch Good Growth Fund (DGGF) spoor 3 uit. Deze regeling is bedoeld voor Nederlandse ondernemers die risicovolle exporttransacties in ontwikkelingslanden willen doen, waarvoor de reguliere ekv niet van toepassing is. Onder DGGF3 zijn 12 polissen afgegeven voor vijf verschillende bedrijven met een totale verzekeringswaarde van EUR 7,4 miljoen. Dit is in lijn met 2024.

Update strategische pilots ekv

Sinds 2025 voert de ekv twee pilots uit: (1) de innovatiedekking en (2) strategische import.

Met de innovatiedekking ondersteunt de ekv innovatieve bedrijven in Nederland in de opschalingsfase richting export. Er is maximaal 80% dekking mogelijk op financiering voor investeringen voor ondernemingen in sleuteltechnologieën. Bedrijven komen in aanmerking als de technologie onder één of meerdere van de tien prioritaire technologieën van de Nationale Technologiestrategie (NTS) valt. Met de innovatiedekking kunnen bijvoorbeeld ondernemingen actief in de (fotonische) chipsector hun productiecapaciteit opbouwen. In 2025 zijn de dekkingsvoorwaarden van de innovatiedekking verder uitgewerkt en onder de aandacht gebracht van het bedrijfsleven. Onder de pilot zijn op dit moment twee aanvragen in behandeling.

Ook de pilot gericht op strategische import is afgelopen jaar nader uitgewerkt en breder onder de aandacht gebracht. Met deze pilot worden projecten actief in de productie van kritieke grondstoffen en duurzame brandstoffen ondersteund. Het instrument doet dit door het kredietrisico van de financiering te verzekeren. Het instrument helpt de Nederlandse industrie om kritieke grondstoffen of duurzame brandstoffen zeker te stellen, o.a. via lange termijn afnamecontracten. Buitenlandse én binnenlandse projectenkomen in aanmerking voor dekking. Dit kan bijvoorbeeld gaan om metaalrecycling, waarmee kritieke grondstoffen worden herwonnen uit schroot, wat bijdraagt aan de leveringszekerheid voor Nederland. Ook bij doorvoer en verwerking in Nederland komen

---

[5] Het aantal nieuwe transacties bestaat uit het totaal aan afgegeven dekkingstoezeggingen en polissen. Hierbij worden dekkingstoezeggingen die in 2025 zijn omgezet in polissen niet dubbel meegeteld.

[6] Policies issued by ADSB (https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/)

projecten in aanmerking voor dekking. De inzet heeft sinds de start van de pilot geleid tot één concrete aanvraag.

Ekv-inzet defensie

Het kabinet zet in op de versterking van de Nederlandse defensiesector. Vorig jaar heeft het kabinet de financieringsknelpunten voor de defensie-industrie in kaart gebracht.[7] In dit kader is onderzocht hoe de ekv ingezet kan worden om financieringsknelpunten in de defensiesector te verhelpen. Hieruit volgt dat de defensiebedrijven met name behoefte hebben aan werkkapitaal en bankgarantiecapaciteit. Verschillende ekv-instrumenten kunnen hierbij helpen, o.a. de ekv-contragaranties en de werkkapitaaldekking. Eerder is gebleken dat mkb-bedrijven in de Nederlandse defensiesector niet altijd bekend zijn met de ekv, waardoor mogelijk kansen op export gemist worden. Daarom zal de ekv-uitvoerder dit jaar de ekv actief onder de aandacht brengen bij defensiebedrijven.

Internationale beleidsontwikkelingen

Samen met andere EU-lidstaten is het afgelopen jaar ingezet op het versterken van de samenwerking tussen exportkredietverzekeraars en nationale financieringsinstellingen in en buiten de EU. Dit draagt bij aan de sterkere positionering van Nederlandse en Europese bedrijven binnen de nieuwe geopolitieke context door betere aansluiting op projecten in opkomende markten en de financiering van export naar en investeringen in deze landen. Om Nederlandse bedrijven te helpen bij de aanvraag van EU-middelen en het vinden van zakenpartners uit de EU is er een eigen *Team National* gelanceerd onder de *Global Gateway Investment Hub* bestaande uit o.a. ADSB, Invest International, FMO en RVO.

Daarnaast wordt er gewerkt aan een modernisering van de *Arrangement on Officially Supported Export Credits,* de internationale afspraken voor exportfinanciering. Onderwerp van de modernisering is het verbeteren van het internationale gelijke speelveld door aanpassingen van de regels voor ekv-gedekte exportfinanciering, de regels voor gebonden hulp en verbeterde transparantie over de exportfinancieringsinstrumenten.

Modernisering investeringsverzekering

In 2025 is gewerkt aan de modernisering van de investeringsverzekering, die tot het Nederlandse ekv-instrumentarium behoort. In andere landen, zoals Duitsland, is de investeringsverzekering een populair product. Ondernemingen kunnen zich met dit instrument verzekeren tegen politieke risico's bij investeringen in het buitenland. Uit onderzoek bleek dat de voorwaarden van de Nederlandse investeringsverzekering niet meer voldoende concurrerend waren ten opzichte van andere landen.[8] De voorwaarden van de investeringsverzekering zijn vastgelegd in de Regeling investeringsverzekeringen. Deze regeling is dit voorjaar aangepast.[9] Zo is o.a. het maximaal dekkingspercentage verhoogd van 90% naar 98%, zijn de verzekerde risico's aangepast en komen er nu meer publieke (multilaterale) banken in aanmerking voor dekking.

Vergroening ekv en actualisatie Groene Label

Eén van de subdoelstellingen van de ekv-faciliteit is het verhogen van het aantal groene transacties, zodat exporteurs ondersteund worden in de

[7] Kamerstukken II 2024/25, 31 125, nr. 133.
[8] Kamerstukken II 2024/2025, 26 485, nr. 452.
[9] Stcrt. 2026, nr. 14212.

transitie van een fossiele naar een duurzame en toekomstbestendige economie. Om groene transacties te stimuleren, komen deze in aanmerking voor gunstigere verzekeringsvoorwaarden zoals uitgebreidere dekkingsmogelijkheden. Dit jaar is bijvoorbeeld ekv-dekking afgegeven op de levering van een sorteerinstallatie voor recycling en op de installatie van windturbinefunderingen voor een windpark.

Sinds 2019 worden ekv-gedekte transacties geclassificeerd als «groen» via het Groene Label. Het Groene Label is in 2025 geactualiseerd. ADSB had eerder al als een van de eerste exportkredietverzekeraars een dergelijke methodiek ontwikkeld. Inmiddels zijn er in de afgelopen jaren internationale kaders gekomen voor het classificeren van groene transacties. Daarom is het Groene Label geactualiseerd door het in lijn te brengen met deze internationale kaders die ook door andere landen worden gebruikt, zoals de EU taxonomie en de *Climate Change Sector Understanding (CCSU)* van de *Arrangement*. Onder het vernieuwde Groene Label is onder meer waterstofproductie toegevoegd als nieuwe groene activiteit.

Fossiele transacties in 2025

Onder het fossiele uitsluitingsbeleid (COP26-beleid) van de ekv is nieuwe ekv-dekking aan de fossiele energiesector per 1 januari 2023 beëindigd, behoudens beperkte en duidelijk gedefinieerde uitzonderingen die in lijn zijn met de 1,5°C doelstelling. Eerder is toegezegd om de Kamer via de jaarlijkse ekv-monitor te informeren over verleende ekv-dekking aan fossiele projecten onder de uitzonderingen binnen het COP26-beleid van de ekv.[10] Deze informatie is nu opgenomen in het jaaroverzicht van ADSB. In 2025 is aan tien fossiele transacties ekv-dekking verleend. Acht van deze transacties vallen binnen de uitzonderingsgronden van het COP26-beleid die gelden voor ondersteunende diensten voor reeds bestaande fossiele infrastructuur, waarvan zes voor specifieke vaar- en voertuigen en twee voor toeleveranciers van ondersteunende diensten of kapitaalgoederen met verbeterde milieuprestaties. Daarnaast vallen twee transacties buiten de reikwijdte van het COP-26 beleid, omdat deze verkoop en gebruik van fossiele brandstoffen betreffen.[11]

Nederland en andere landen rapporteren ook over de afgegeven ekv-dekking aan fossiele transacties via de jaarlijkse rapportage van de Export Finance for Future (E3F) coalitie.[12] Alle afgegeven ekv-polissen met classificatie «groen», «fossiel» en «overig» zijn tevens te raadplegen op de website van ADSB.[13]

Aanbesteding

De aanbesteding van de uitvoering van de ekv loopt conform planning. In september 2025 is een markt- en stakeholderconsultatie doorlopen, waarin belangrijke stakeholders (zoals ekv-gebruikers, ngo's en belangen-

---

[10] Kamerstukken II 2022/23, 26 485, nr. 413.

[11] Het COP26-beleid is erop gericht om conform de COP26-verklaring getekend in Glasgow met ingang van 1 januari 2023 nieuwe publieke steun via de ekv voor de fossiele energiesector in het buitenland te beëindigen. Dit betreft activiteiten gericht op exploratie en winning, verwerking, op- en overslag en transport van fossiele brandstoffen en elektriciteitsopwekking middels fossiele brandstoffen. Verkoop en gebruik van fossiele brandstoffen in gebouwde omgeving, fossiel gedreven transportmiddelen (voer- en vaartuigen), landbouw en industrie (inclusief staal en plastics) vallen buiten de definitie van de fossiele energiesector. Ekv-steun in deze sectoren, die ook klimaattransities doormaken, blijft daarmee mogelijk.

[12] https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl_NL/dam/jcr:35a7f3fb-8c32-4309-8f8e-46e8e438c64f/e3f-annual-transparency-report-2025.pdf
https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl_NL/climate

[13] Policies issued by ADSB (https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/)

organisaties, zoals VNO-NCW/MKB-Nederland) zijn geconsulteerd over de concept-aanbestedingsstukken. In januari van dit jaar is vervolgens de aanbesteding, vormgegeven als een mededingingsprocedure met onderhandeling, formeel begonnen.[14]

In de daaropvolgende selectiefase hebben potentiële inschrijvers zich aangemeld om deel te nemen aan het verdere aanbestedingsproces na de selectiefase. Na beoordeling van hun aanmelding, zijn deze partijen ook uitgenodigd om deel te nemen aan deze gunningsfase. Tijdens de gunningsfase kunnen potentiële inschrijvers uiteindelijk een definitieve inschrijving indienen die door de Staat wordt beoordeeld. De gunningsfase is begonnen in april van dit jaar en wordt momenteel doorlopen. De gunningsfase biedt ruimte voor dialoog met inschrijvers om hun voorstellen te optimaliseren. Er is een onafhankelijke expert met marktkennis ingehuurd om de Staat te ondersteunen bij de beoordeling van de verschillende inschrijvingen. Het streven is om na afloop van de rechtsbeschermingstermijn[15] de opdrachtverlening nog dit jaar te laten plaatsvinden. Daarmee wordt de aanbesteding afgerond.

De continuïteit van de dienstverlening door ADSB is geborgd. De lopende overeenkomst tussen de Staat en de huidige uitvoerder ADSB blijft juridisch geldig en wordt nagekomen. Dat geldt ook voor alle polissen die namens de Staat zijn of worden afgesloten. De huidige samenwerkings-overeenkomst met ADSB wordt pas opgezegd nadat de aanbesteding is afgerond. Gezien de contractuele opzegtermijn van drie kalenderjaren blijft de uitvoering ten minste tot en met 2029 bij ADSB, tenzij beide partijen anders overeenkomen.

Ik zal uw Kamer opnieuw informeren na afronding van de aanbestedings-procedure.

Toetsingskader risicoregelingen

Als bijlage bij deze brief bied ik u het toetsingskader risicoregelingen voor de exportkredietverzekering (ekv) aan. Besluitvorming over een nieuwe risicoregeling of aanpassing van een bestaande risicoregeling vindt plaats aan de hand van het toetsingskader risicoregelingen.[16] Hoewel de ekv een reeds lang bestaande regeling is, is het van belang dat ook de risico's van de ekv inzichtelijk zijn voor de Kamer. Daarom heb ik het toetsingskader risicoregelingen opgesteld. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen in de ekv zelf aangebracht.

Motie lid Ceder

Ten slotte wil ik terugkomen op een motie aangenomen door uw Kamer. In juni 2025 heeft de Kamer een motie aangenomen waarin wordt verzocht de mogelijkheden te onderzoeken om Suriname in aanmerking te laten komen voor exportkredietgaranties en -verzekeringen.[17] Naar aanleiding hiervan is in november 2025 het landenbeleid ten aanzien van Suriname opnieuw bekeken. Er is besloten dat op dit moment alleen private partijen in aanmerking kunnen komen voor ekv. Risico's om verzekeringen af te geven op de Surinaamse overheid blijven vooralsnog te hoog. Samen met ADSB wordt de risicosituatie in landen als Suriname nauw gemonitord. Indien de omstandigheden zich verbeteren, zal het kabinet het beleid heroverwegen en al dan niet aanpassen.

---

[14] Kamerstukken II 2025/26, 26 485, nr. 460.
[15] Termijn voor andere partijen aan wie de opdracht niet is gegund om in bezwaar te gaan.
[16] Toetsingskader-risicoregelingen-rijksoverheid-2022.pdf
[17] Kamerstukken II 2024/25 20 361, nr. 228.

Ik vertrouw erop uw Kamer een goed overzicht van de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen op ekv-gebied te hebben gegeven.

De Staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg